

DIANA BŁOŃSKA
Muzeum Narodowe w Krakowie

MATEUSZ WOŹNIAK
Muzeum Narodowe w Krakowie

Numizmatyka w badaniach naukowych i działalności Feliksa Kopery

ABSTRACT: *Numismatics in the Research and Activity of Feliks Kopera*

Feliks Kopera (1871–1952) is a very important figure in the history of the National Museum in Krakow, of which he was the director for nearly 50 years. He was an eminent art and culture historian, one of the forerunners of modern museology, a conservator, an educator, the author of numerous academic studies as well as works for the general public. The present article describes the role of numismatics in his life and academic activity. His interest in this field of study can already be seen in his early academic works, written during his university years, and in his very active involvement with the numismatic circles in Krakow. For more than half a century, he was an active member of the Numismatic Society in Krakow, and he served as an editor of the journal *Numismatic and Archaeological News*, published by the society in the years 1900–1908. Later on, he was not as active in the field of numismatic studies, but nonetheless it would continue to be present in his life. It was also thanks to his efforts that the National Museum in Krakow acquired the priceless collection of Emeryk Hutten-Czapski (1828–1896). In turn, his collaboration with the Numismatic Society resulted in several initiatives, of which the most spectacular was the Polish-Belgian project of mutually organized exhibitions: of contemporary Polish medal-making in Belgium (1933), followed by an exhibition of contemporary Belgian medal-makers in Krakow (1935). Protecting the museum collections was the principal motive behind Kopera's actions in the face of the threats of the First and Second World Wars, which in the case of the numismatic collection were regarded – at the very least –

as controversial and caused the closing of the exhibition for many years, as well as the loss of the provenance details for some of the items. Feliks Kopera's tenure as director was a period of continual improvement and restoration. This is also true of his involvement with numismatics; one of his last endeavours was the inauguration in June 1949 of the permanent exhibition of coins and medals at the National Museum, in continuation of the original exposition of 1905.

KEY WORDS: Feliks Kopera, Numismatic Society in Krakow, National Museum in Krakow, Emeryk Hutten-Czapski Museum

ABSTRAKT: Feliks Kopera (1871–1952) jest postacią niezwykle ważną dla historii Muzeum Narodowego w Krakowie, którym zarządzał przez niemal 50 lat. Był wybitnym historykiem sztuki i kultury, jednym z prekursorów współczesnej muzeologii, konserwatorem, dydaktykiem, autorem licznych prac naukowych i popularyzatorem wiedzy. Niniejszy artykuł dotyczy roli numizmatyki w jego życiu i działalności. Zainteresowanie tą dziedziną nauki widoczne jest już w pierwszych pracach naukowych Kopery, pisanych podczas studiów uniwersyteckich, oraz w bardzo silnym zaangażowaniu w krakowski ruch numizmatyczny. Przez ponad pół wieku był on aktywnym członkiem Towarzystwa Numizmatycznego w Krakowie, a w latach 1900–1908 redaktorem wydawanych przez nie *Wiadomości Numizmatyczno-Archeologicznych*. W późniejszym okresie nie zajmował się już badaniami nad numizmatyką tak aktywnie, niemniej była ona stale obecna w jego życiu. To między innymi dzięki jego staraniom zbiory Muzeum powiększyły się o bezcenną kolekcję Emeryka Hutten-Czapskiego (1828–1896). Z kolei współpraca z Towarzystwem Numizmatycznym zaowocowała kilkoma przedsięwzięciami, z których najbardziej spektakularnym był polsko-belgijski projekt polegający na wystawach wzajemnych – polskiego medalierstwa współczesnego w Belgii (1933) i współczesnych medalierów belgijskich w Krakowie (1935). Bezwzględna ochrona kolekcji była motywem działań Kopery podjętych w związku z zagrożeniem pierwszą i drugą wojną światową, które w wypadku kolekcji numizmatycznej ocenione zostały jako co najmniej kontrowersyjne i spowodowały wieloletnie zamknięcie ekspozycji oraz utratę proveniencji części obiektów. Okres zarządzania Muzeum przez Koperę to ciągłe naprawianie i odbudowywanie. Nie inaczej było w wypadku numizmatyki – jednym z ostatnich jego przedsięwzięć okazało się otwarcie w czerwcu 1949 r. stałej wystawy monet i medali, będącej kontynuacją pierwszej ekspozycji z 1905 r.

SŁOWA KLUCZOWE: Feliks Kopera, Towarzystwo Numizmatyczne w Krakowie, Muzeum Narodowe w Krakowie, Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego

Adresy autorów:

Diana Błońska
Archiwum MNK
ul. Piłsudskiego 14, 31-109 Kraków
e-mail: dblonska@mnk.pl

Mateusz Woźniak
Gabinet Numizmatyczny
Muzeum Narodowe w Krakowie
ul. Piłsudskiego 12, 31-109 Kraków
e-mail: mwozniak@mnk.pl